

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Центральний банк і монетарна політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 року, протокол № 6, та введеної в дію наказом ректора № 173 від 07.06.2022 р.

Розробник: **Ткач Євген Вікторович**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Ткач Євген Вікторович**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету **Роман ГРЕШКО**

1. Мета навчальної дисципліни: поглибити теоретичні та практичні знання з проблематики функціонування центрального банку і дії трансмісійного (передатного) механізму та інструментів монетарної політики, а також сформувати професійні навички щодо оцінки впливу монетарної політики на діяльність економічних суб'єктів в Україні. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширяють їхні можливості для професійної самореалізації, зокрема щодо розуміння впливу монетарної політики на рівень цін, валютний курс, зайнятість ресурсів, економічне зростання, стан фінансових ринків, макроекономічне середовище та добробут людей.

2. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Центральний банк і монетарна політика», - це «Економічна теорія», «Вступ у спеціальність», «Макроекономіка», «Гроші і кредит», «Фінанси» та «Банківська система». Навчальна дисципліна «Центральний банк і монетарна політика» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти паралельно із такою дисципліною як «Фінансовий ринок». Вивчення дисципліни «Центральний банк і монетарна політика» є основою для засвоєння інших вибірових дисциплін.

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Центральний банк і монетарна політика» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Компетентності, визначені освітньою програмою:

- здатність до формування та вдосконалення сприятливого середовища для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва.
- здатність забезпечити доступ усіх економічних суб'єктів до якісних фінансових послуг з використанням сучасних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- **Програмні результати, визначені освітньою програмою:**
- формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва.
- застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для забезпечення інклюзивності фінансових послуг через широке застосування технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1 Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна ф.н.	III	VI	3	90	2	15	30	-	-	45	-	Залік
Заочна ф.н.	III	VI	3	90	2	4	6	-	-	80	-	Залік

4.2 Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. «Центральний банк та сфера монетарного регулювання»											
Тема 1. Походження, функції, основні цілі та напрями діяльності центральних банків. Поняття незалежності та транспарентності центральних банків. Мета: розглянути теоретичні засади сутності центрального банку, його походження, функції, основні цілі та напрями діяльності, а також особливості незалежності та транспарентності центральних банків.	9	1	3			5	9	1				8
Тема 2. Національний банк	9	1	3			5	9		1			8

України – історія становлення, правовий статус, керівні органи та організаційна структура. Мета: розглянути особливості становлення, історію, правовий статус, керівні органи та організаційну структуру Національного банку України.												
Тема 3. Центральний банк – фінансовий агент уряду та банк банків. Сутність банківського нагляду. Мета: розглянути теоретичні основи та сутність діяльності центрального банку, як фінансового агента уряду та банку банків, а також поняття та сутність банківського нагляду.	9	2	3			4	9		1			8
Тема 4. Сфера монетарного регулювання: грошовий обіг, фінансовий (грошовий) ринок, грошова маса, грошова система та рівень монетизації економіки. Мета: розглянути теоретичні засади сфери монетарного регулювання, а також сутність грошового обігу, фінансового (грошового) ринку, грошової маси, грошової системи та рівня монетизації економіки.	9	2	3			4	9		1			8
Тема 5. Теоретичні основи монетарної (грошово-кредитної) політики: класичний, кейнсіанський, монетаристський та інституціональний підхід. Монетарні експансія та рестрикція. Мета: розглянути теоретичні основи монетарної (грошово-кредитної) політики: класичний, кейнсіанський, монетаристський та інституціональний підходи до її реалізації, а також особливості монетарної експансії та рестрикції.	9	2	3			4	9	1				8
Разом за ЗМ1	45	8	15			22	45	2	3			40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. «Інструменти монетарної політики та її вплив на рівень інфляції, валютний курс та економічне зростання»											
Тема 6. Трансмісійний	9	2	3			4	9	1				8

(передатний) механізм та інструменти монетарної політики. Мета: розглянути теоретичні засади дії трансмісійного (передатного) механізму монетарної політики, його канали, а також сутність види та специфіку інструментів монетарної політики.												
Тема 7. Поняття, види та канали емісії грошей. Політика рефінансування. Мета: розглянути теоретичні засади здійснення емісії грошей, її види та канали, а також особливості політики рефінансування комерційних банків в сучасних умовах.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 8. Платіжний баланс держави. Валютний курс, валютний ринок, мультивалютність, золотовалютні резерви та валютне регулювання. Мета: розглянути теоретичні основи сутності валютного курсу, валютного ринку, мультивалютності, золотовалютних резервів та валютного регулювання, а також особливості взаємозв'язку валютного курсу з платіжним балансом держави.	9	1	3			5	9	1				8
Тема 9. Інфляційний механізм та антиінфляційна політика держави. Сутність інфляційного таргетування. Мета: розглянути теоретичні аспекти інфляційного механізму, причина і наслідки інфляції та дефляції, особливості антиінфляційної політики держави, а також сутність інфляційного таргетування.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 10. Становлення та розвиток монетарної політики в Україні. Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної та фіскальної політики, вплив на сталий розвиток економіки. Мета: розглянути особливості і	9	2	3			4	9		1			8

специфіку становлення та розвитку монетарної політики в Україні, а також теоретичні засади сутності взаємозв'язку та необхідності координації монетарної та фінансової політики в сучасних умовах.												
Разом за ЗМ 2	45	7	15			23	45	2	3			40
Усього годин	90	15	30			45	90	4	6			80

4.3. Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Походження, функції, основні цілі та напрями діяльності центральних банків. Поняття незалежності та прозорості центральних банків. Завдання: оволодіти знаннями щодо походження, функцій, основних цілей та напрямів діяльності центральних банків, а також сутності незалежності та прозорості центральних банків.	3	
2	Тема: Національний банк України – історія становлення, правовий статус, керівні органи та організаційна структура. Завдання: оволодіти знаннями щодо історії становлення, правового статусу, керівних органів та особливостей організаційної структури Національного банку України.	3	1
3	Тема: Центральний банк – фінансовий агент уряду та банк банків. Сутність банківського нагляду. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад діяльності центрального банку, як фінансового агента уряду та банку банків, а також сутності банківського нагляду.	3	1
4	Тема: Сфера монетарного регулювання: грошовий обіг, фінансовий (грошовий) ринок, грошова маса, грошова система та рівень монетизації економіки. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад сутності грошового обігу, фінансового (грошового) ринку, грошової маси, грошової системи та рівня монетизації економіки, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	3	1
5	Тема: Теоретичні основи монетарної (грошово-кредитної) політики: класичний, кейнсіанський, монетаристський та інституціональний підхід. Монетарні експансія та рестрикція. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад монетарної (грошово-кредитної) політики, а також сутності монетарної експансії та рестрикції.	3	
6	Тема: Трансмісійний (передатний) механізм та інструменти монетарної політики. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад сутності трансмісійного (передатного) механізму та інструментів монетарної політики, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	3	
7	Тема: Поняття, види та канали емісії грошей. Політика рефінансування. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад сутності емісії грошей, та її каналів, а також особливостей політики рефінансування.	3	1

8	Тема: Платіжний баланс держави. Валютний курс, валютний ринок, мультивалютність, золотовалютні резерви та валютне регулювання. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад сутності платіжного балансу держави, валютного ринку, золотовалютних резервів та валютного регулювання, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	3	
9	Тема: Інфляційний механізм та антиінфляційна політика держави. Сутність інфляційного таргетування. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад інфляційного механізму та антиінфляційної політики держави, сутності інфляційного таргетування, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	3	1
10	Тема: Становлення та розвиток монетарної політики в Україні. Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної та фіскальної політики, вплив на сталий розвиток економіки.. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад взаємозв'язку та необхідності координації монетарної та фіскальної політики, а також становлення та розвитку монетарної політики в Україні.	3	1
Всього годин		30	6

4.4. Зміст завдань для самостійної роботи*

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Походження, функції, основні цілі та напрями діяльності центральних банків. Поняття незалежності та прозорості центральних банків. Завдання: опрацювати питання щодо історії виникнення та особливостей функціонування центральних банків у зарубіжних країнах.	5	8
2	Тема: Національний банк України – історія становлення, правовий статус, керівні органи та організаційна структура. Завдання: опрацювати питання щодо нормативно-правового забезпечення діяльності Національного банку України.	5	8
3	Тема: Центральний банк – фінансовий агент уряду та банк банків. Сутність банківського нагляду. Завдання: опрацювати питання щодо представлення інтересів держави Національним банком України в міжнародних фінансових організаціях та центральних банках зарубіжних країн, а також здійснення реєстрації й ліцензування, встановлення нормативів діяльності для комерційних банків та здійснення банківського нагляду за їх дотриманням в Україні.	4	8
4	Тема: Сфера монетарного регулювання: грошовий обіг, фінансовий (грошовий) ринок, грошова маса, грошова система та рівень монетизації економіки. Завдання: опрацювати питання щодо основних показників які використовуються для характеристики сфери монетарного регулювання: грошова маса, грошовий мультиплікатор, динаміка процентних ставок, рівень монетизації економіки, динаміка фондових індексів, активи та капіталізація банківської системи в Україні та зарубіжних країнах.	4	8
5	Тема: Теоретичні основи монетарної (грошово-кредитної)	4	8

	політики: класичний, кейнсіанський, монетаристський та інституціональний підхід. Монетарні експансія та рестрикція. Завдання: опрацювати питання щодо бачення монетарної політики в Україні крізь призму різних економічних шкіл, теорій, концепцій та еволюції економічної науки в цілому.		
6	Тема: Трансмісійний (передатний) механізм та інструменти монетарної політики. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду застосування інструментів монетарної політики, розглянути «Основні засади монетарної політики в Україні» та річні звіти НБУ за останні 3 роки.	4	8
7	Тема: Поняття, види та канали емісії грошей. Політика рефінансування. Завдання: опрацювати питання щодо зарубіжного досвіду здійснення емісії грошей та використання її різних каналів, а також особливостей політики рефінансування Національного банку України в сучасних умовах.	5	8
8	Тема: Платіжний баланс держави. Валютний курс, валютний ринок, мультивалютність, золотовалютні резерви та валютне регулювання. Завдання: опрацювати питання щодо показників які характеризують стан платіжного балансу, валютного ринку, динаміку валютного курсу, рівень мультивалютності (доларизації) та величину золотовалютних резервів в Україні та зарубіжних країнах.	5	8
9	Тема: Інфляційний механізм та антиінфляційна політика держави. Сутність інфляційного таргетування. Завдання: опрацювати питання щодо основних показників які використовуються для характеристики сфери цін: ІСЦ та індекс-дефлятор в Україні та зарубіжних країнах, а також світовий досвід проведення антиінфляційної політики та застосування інфляційного таргетування.	5	8
10	Тема: Становлення та розвиток монетарної політики в Україні. Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної та фіскальної політики, вплив на сталий розвиток економіки. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей правових аспектів координації монетарної та фіскальної політики в зарубіжних країнах.	4	8
Всього годин		45	80

*Самостійна робота студентів з дисципліни «Центральний банк і монетарна політика» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію завдань до відповідних тем дисципліни. За кожну презентацію, в якій викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 6 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення. В цілому результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, пояснення, розповідь, консультація);

- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожен модуль (опитування, тестування, розв'язання практичних ситуацій), виконання завдань для самостійної роботи – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожен модуль. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

З навчальної дисципліни «Центральний банк і монетарна політика» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичне питання з дисципліни, тестові завдання, глосарій і практичну ситуацію (завдання).

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичне питання (12 балів), 4 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 8 балів), визначення 4 термінів - по 2 бали (сумарно 8 балів), практичне завдання (12 балів).

12 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання практичного завдання.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання практичної ситуації відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання практичного завдання, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання практичного завдання, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання практичного завдання, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) А (90 – 100)	Здобувач вищої освіти: – має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад діяльності та функціонування центральних банків і монетарної політики; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем діяльності та функціонування центральних банків і монетарної політики.	Здобувач вищої освіти: – вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення.
4 (дуже добре) В (80-89)	– показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою.	– успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв’язувати тестові завдання.
4 (добре) С (70-79)	– показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою.	– вдало виконав передбачені програмою практичні завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв’язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69)	– має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв’язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не в повній мірі здатний пов’язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) Е (50-59)	– має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв’язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не може пов’язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.

2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX (35-49)	– не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F (1-34)	– не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового прослуховування дисципліни.	– не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Адамик Б. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Підручник. 2-ге видання, доп. і переробл. Київ: Кондор, 2011. 416 с.
2. Дзюблюк О. В. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України: монографія/ О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Ю. М. Баянт, Г. Р. Галіцейська, Г. М. Забчук, О. О. Іващук, Р. В. Левченко, О. Л. Малахова, З. К. Сороківська, Г. М. Марковецька, Л. М. Прийдун, В. Я. Рудан, О. В. Метлушко, Л. О. Матлага. ТНЕУ, 2014. 530 с.
3. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: навч. посіб. / С.В. Глущенко. Київ : НаУКМА, 2017. 63 с.
4. Про Національний банк України : закон України від 20.05. 1999 р. № 679-XIV, зі змінами <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами
6. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами
7. Нікіфоров П.О. Теорія та методологія регулювання грошового обігу: монографія. Чернівці: Рута, 2002. 327 с.
8. Нікіфоров П.О., Швець Н.Р. Монетарна політика та банківський нагляд в Україні : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. 335 с.
9. Ткач Є.В., Нікіфоров П.О. Фіскальна та монетарна політика: макроекономічний аналіз та інституційне середовище : навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. 2022. 240 с.

10. Ткач Є. В. Проблеми фіскальної та монетарної політики. Управління фінансами: мікро- і макрорівень. Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для магістрів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці, 2021. С. 293-355.
11. Ткач Є. В. Координація фіскальної та монетарної політики в Україні: інституціональний вимір проблем та перспектив. *Фіскальна та монетарна політика економічного розвитку України* : монографія / за заг. ред. П.О. Нікіфорова, І.Я. Ткачук. Чернівці: Чернівець. Черн. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 227-240
12. Ткач Є.В., Ткач С.В. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики в макроекономічних умовах України: ретроспективний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 1 (266). С. 87-95.
13. Ткач Є.В., Ткач С.В. Причини та наслідки валютно-курсової динаміки в Україні. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Серія "Економіка"*. 2014. вип. 8 (161). С. 81-85.
14. Ткач Є.В., Ткач С.В. Валютно-курсова стабільність в Україні: тенденції ризику і перспективи. *Світ фінансів*. 2012. №2. С.142-146.
15. Ткач Є.В., Нікіфоров П.О. Центральний банк і монетарна політика: методичні рекомендації. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. 2023. 80 с.
16. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 526 с.
17. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Підручник / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 224 с.
18. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навч. посіб. / за ред. Косової Т.Д., Папаїки О.О. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.

7.2. Додаткова

1. Про національну безпеку України : закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII
2. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія / О.В. Дзюблюк, Б.П. Адамик, Г.Р. Балянт [та ін.]; за ред. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: Вектор, 2012. 355 с.
3. Банківська система: навч.посіб. Л.І. Катан, Н.І.Демчук, В.Г. Бабенко, Левада, Т.О. Журавльова; за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Практикум: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 550 с.
5. Даниленко А.І. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика України: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку: монографія. НАН України. 2010. 456 с.
6. Ткач Є. В. Особливості взаємозв'язку монетарної та фіскальної політики в макроекономічних умовах України. *Сучасні тенденції інституціональних трансформацій фінансової системи України* : кол. монографія / за заг. ред. П.О. Нікіфорова. Чернівці, 2018. С. 227-248.
7. Ткач Є.В., Ткач С.В. Макроекономічна політика крізь призму генезису економічної науки. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2018р.), м. Чернівці: Чернівецький нац.ун-т, с. 55-58.
8. Нікіфоров П. О., Ткач Є. В., Режим прямого таргетування інфляції у монетарній політиці НБУ: досвід застосування та оцінки. *Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка: зб. наук. праць*. 2022. Вип. 835. С. 40-47.
9. Макроекономічна картина світу: навчальний посібник / укл. П. О. Нікіфоров, Є. В. Ткач, С. В. Ткач, Р. І. Грешко. ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2012. 172 с.

8. Інформаційні ресурси.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
5. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
7. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <http://www.wto.org/>
2. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
3. Європейський інвестиційний банк — <http://www.eib.org/>
4. Міжнародний валютний фонд — <http://www.imf.org/>
5. Світовий банк — <http://www.worldbank.org/>
6. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
7. Всесвітня туристична організація (WTO) — <http://www.world-tourism.org/>
8. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <http://isi.cbs.nl/>
9. Міжнародна організація праці (ILO) — <http://www.ilo.org/>
10. Міжнародна фінансова корпорація — <http://www.ifc.org/>
11. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
12. Європейський центральний банк — <http://www.ecb.int/>
13. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.ucerps.org
6. Інститут світової економіки і міжнародних відносин – www.iweir.org.ua

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
4. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Михайла Максимовича – www.lib-gw.univ.kiev.ua